

ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (ਕਪਾਹ ਵਿਸਥਾਰ) ਡਾ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (ਕਪਾਹ ਵਿਸਥਾਰ) ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਰੀਦਕੋਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਨਰਮੇ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਰਮੇ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਲਈ। ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਰਮੇ ਦੀ ਫਸਲ ਪ੍ਰਤੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਟੇਟ ਪੱਧਰੀ ਸਰਵੇਲੈਂਸ ਟੀਮ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਡਾ. ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਏ.ਐਮ.ਓ ਫਰੀਦਕੋਟ ਅਤੇ ਡਾ. ਅਮਨਦੀਪ ਕੇਸਵ ਪੀ.ਡੀ. ਆਤਮਾ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਡਾ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮੁੱਖ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਫਸਰ ਫਰੀਦਕੋਟ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਰਮੇ ਦੀ ਫਸਲ ਨੂੰ ਕੀੜੇ-ਮਕੌੜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ-ਪੱਧਰ, ਬਲਾਕ-ਪੱਧਰ, ਸਰਵੇਖਣ-ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ 15 ਸਰਵੇਖਣ ਟੀਮਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਨਰਮੇ ਦੀ ਫਸਲ ਦਾ ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਰਵੇਖਣ ਟੀਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹਫਤਾਵਾਰੀ 30 ਸਪਾਟ ਉਪਰ ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਹਫਤੇ ਦੇ ਸਰਵੇਖਣ ਦੌਰਾਨ ਰਸ ਚੂਸਣ ਵਾਲੇ ਕੀੜਿਆਂ (ਹਰਾ ਤੇਲਾ, ਚਿੱਟਾ ਮੱਛਰ ਅਤੇ ਭੂਰੀ ਜੂ) ਦਾ ਹਮਲਾ ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਪਰ ਆਰਥਿਕ ਕਗਾਰ ਤੇ ਘੱਟ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮੁੱਖ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਫਸਰ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਆਪਣੇ ਖੇਤਾਂ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਲਗਾਤਾਰ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਕੀੜਿਆਂ ਦਾ ਹਮਲਾ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਸਾਨ ਤੁਰੰਤ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ। ਡਾ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (ਕਪਾਹ ਵਿਸਥਾਰ) ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਉਣੀ 2025 ਦੌਰਾਨ ਨਰਮਾਂ ਪੱਟੀ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੌਰਿਆ ਦੌਰਾਨ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਰਮੇ ਦੀ ਫਸਲ ਉਪਰ ਖੁਰਾਕੀ ਤੰਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸੁਚੇਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਰਮੇ ਦੀ ਫਸਲ ਨੂੰ ਦਰਮਿਆਨੀਆਂ ਉਪਜਾਊ ਜਮੀਨਾਂ ਲਈ 90 ਕਿੱਲੋਂ ਯੂਰੀਆ ਫੁੱਲ ਨਿਕਲਣ ਤੱਕ ਤਿੰਨ ਬਰਾਬਰ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਈਆਂ ਜਾਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਰਮੇ ਦੀ ਫਸਲ ਉਪਰ ਰਸ ਚੂਸਣ ਵਾਲੇ ਕੀੜੇ ਮਕੌੜੇ ਅਤੇ ਗੁਲਾਬੀ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਘਬਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਕੀੜਿਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਖੇਤਾਂ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਕੀੜਿਆਂ ਦਾ ਹਮਲਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨ ਸਿਰਫ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਟਵਰਸਿਟੀ ਲਾਹਿਆ ਵਾਲੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਟੀਮ ਨਾਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਸਪਰੇਅ ਹੀ ਕਰਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਬਲਾਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਫਸਰ ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਮਰ ਸਟਾਫ਼ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ।

ਮੇਲਾ



ਸੂਬਹ-ਸਵੇਰੇ ਘਰ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਟਹਿਲਦਿਆਂ ਜਦ ਮੈਂ ਅਸਮਾਨ ਵੱਲ ਛਾਤ ਮਾਰੀ ਤਾਂ ਪੂਰਾ ਅਸਮਾਨ ਕਾਲੀਆਂ ਘਟਾਵਾਂ ਨਾਲ ਘਿਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਤੇਜ਼ ਹਵਾ ਦੇ ਨਾਲ ਉਹ ਕਾਲੇ ਬੱਦਲ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੇ ਸਨ। ਹਲਕੀ-ਹਲਕੀ ਕਿਟਮਿਟ ਧਰਤੀ ਤੇ ਡਿੱਗ ਰਹੀ ਸੀ। ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦਾ ਅਨੌਖਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੋਇ ਸੀ। ਇਸ ਸੁਹਾਵਣੇ ਮੌਸਮ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਹੋਏ, ਮੇਰੀ ਸੋਚ ਅਤੀਤ ਦੇ ਕੁੱਝ ਪੰਨੇ ਫਰੋਲਣ ‘ਚ ਜੁਟ ਗਈ। ਸੋਚਿਆ, ਸਾਵਣ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਚੜ੍ਹਨ ‘ਚ ਮਸਾਂ ਚਾਰ ਕੁ ਦਿਨ ਹੀ ਬਾਕੀ ਹਨ। ਤਾਰੀਖ ਚੈੱਕ ਕਰਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਮੇਰੇ ਚਿਹਰੇ ਉੱਪਰ ਆਪ-ਮੁਹਾਰੇ ਮੁਸਕਾਨ ਛਾ ਗਈ।

ਖੈਰ! ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਨ ਮੇਰੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫ਼ਕੀਰ ਦੀ ਸਮਾਧ ਉੱਤੇ ਮੇਲਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਮੇਲੇ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਘੁੰਮਣ ਲੱਗਿਆ। ਮੇਲੇ ਦੀ ਰੌਣਕ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਸਾਲ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਗੁਆਚੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਲੋਕ ਦੂਰੋਂ-ਨੇੜੀਓਂ ਚੱਲ ਕੇ ਇਸ ਮੇਲੇ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਆਉਂਦੇ। ਮੇਲੇ ਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਹਰ ਸਖ਼ਸ਼ ਅੰਦਰੋਂ-ਅੰਦਰੀ ਉਤਸੁਕਤਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ। ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਮੇਲੇ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਪਿੰਡ ਦੀ ਹਰ ਵਿਆਹੀ ਕੁੜੀ ਆਪਣੇ ਪੇਕੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚਦੀ ਪਰੰਤੂ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਕੁਆਰੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਥੋੜ੍ਹੀ ਔਖੀ ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਸੁਰਤ ‘ਚ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਕਾਫੀ ਔਖੀ ਹੀ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਦੋ ਵਾਰ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਮੇਲੇ ਜਾਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਜਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਂਢ-ਗੁਆਂਢ ਦੀਆਂ ਸੱਤ-ਅੱਠ ਕੁੜੀਆਂ ਕੱਠੀਆਂ ਹੋ ਕੇ ਗਈਆਂ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਸੀ। ਸਾਰੀਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੁਟਾਂ ਨਾਲ ਤਿੱਲੇਦਾਰ ਕਢਾਈ ਵਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਜੁੱਤੀ ਵੀ ਪਹਿਨੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਦੂਜੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੋਹਣੀਆਂ, ਹਸਦੀਆਂ, ਖੇਡਦੀਆਂ ਮੇਲੇ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਸੜਕ ਮੱਲੀ ਹੋਈ ਸੀ।

ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਦੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਵੀ ਮੇਲੇ ‘ਚ ਪਹੁੰਚ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਆਦਾ ਤਰ ਔਰਤਾਂ, ਗੱਭਰੂ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ।

ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਚੁਫੇਰੇ ਨਿਰ੍ਹਾਂ ਘੁਮਾਈ, ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਖੂਬ ਰੌਣਕ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸੱਜੀਆਂ-ਸੱਵਰੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਲੜਕੀਆਂ ਨੇ ਸਾਰਾ ਮੇਲਾ ਲੁੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਘਰੋਂ ਕਹਿ ਕੇ ਆਈਆਂ ਹੋਣ, “ਆਹ ਲੈ ਫੜ ਕੁੰਜੀਆਂ ਤੇ ਸਾਂਭ ਲੈ ਤਿੰਜੇਰੀਆਂ, ਖਸਮਾਂ ਨੂੰ ਖਾਂਦਾ ਤੇਰਾ ਘਰ ਵੇ ਚਲ ਮੇਲੇ ਨੂੰ ਚੱਲੀਏ ਕਈ ਚਿਰਾਂ ਤੋਂ ਵਿੱਛੜੀਆਂ ਸਹੇਲੀਆਂ ਇਸ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਆਣ ਕੱਠੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਕਈ ਮੰਗੇਤਰ ਜੋੜੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਭੀੜ ਤੋਂ ਅੱਖ ਬਰਾਂ, ਇਸ਼ਕ ਦੀਆਂ ਬਾਤਾਂ ਪਾਉਂਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਜਿਹੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੇਖ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਜਣੀ ਬੋਲੀ “ਹਾਏ ਨੀ ਮੈਂ ਮਰਜਾਂ, ਐਨੇ ਲੋਕ ਆਉਂਦੇ ਆ ਮੇਲੇ ਤੇ।” ਕੋਲੋਂ ਲੰਘਦੇ ਕਿਸੇ ਗੱਭਰੂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, “ਮੇਲਾ ਸੋਹਣਾ ਹੀ ਬਹੁਤ ਹੈ, ਫਿਰ ਆਉਣਾ ਤੇ ਹੋਇਆ ਈ।”

ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੁਣ ਸਾਰੀਆਂ ਗੁੱਝਾ-ਗੁੱਝਾ ਹੱਸਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਜਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇੱਕ ਬੋਲੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ:

ਹੱਸ ਲਉ ਨੀ ਕੁੜੀਓ, ਖੇਡ ਲਉ ਨੀ ਕੁੜੀਓ

ਹੱਸਣਾ-ਖੇਡਣਾ ਰਹਿ ਜਾਉਗਾ ਨੀ ਕੋਈ ਬੁਜੜ ਜਿਆ ਜੱਟ ਲੈ ਜਾਉਗਾ ...।

ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਨੌਜਵਾਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੱਕਰ ਕੱਟ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਗਿਣਤੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਣ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੌਣ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਆ।

ਇਸ ਰੌਣਕ ਦੀ ਭੀੜ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਕੋਈ ਅਚਨਚੇਤ ਵੀ ਮਿਲ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਦੂਰ ਤੋਂ ਨਿਹਾਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਲੋਕ ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

ਨੀ ਉਹ ਦੂਰ ਖੜ੍ਹਾ ਸ਼ਰਮਾਵੇ, ਜਿਥੇ ਪਹਿਲਾ ਮੰਗੀ ਸੀ।

ਨੀ ਮੈਂ ਉਹਦੇ ਪਿੰਡ ਵਿਆਹੀ, ਜਿਥੇ ਸ਼ੱਕਰ ਵੰਡੀ ਸੀ।

ਮੇਰੀ ਵਰਗੀ ਨੀ ਥਿਆਉਣੀ, ਮੁੜ-ਮੁੜ ਇਥੇ ਹੀ ਆਵੇਗਾ।

ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਵੀ ਸੱਜਦੀਆਂ। ਵੰਗਾਂ-ਚੁੜੀਆਂ ਹੋਰ ਨਿੱਕ-ਸੁੱਕ ਅਤੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਉੱਪਰ ਵੱਡੀ ਭੀੜ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਰਿਸ਼ਤੇ ‘ਚ ਲਗਦੀਆਂ ਭਰਜਾਈਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਨਨਦਾਂ ਨੂੰ ਕੱਚ ਦੀਆਂ ਚੁੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹਾਂ ਕੇ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਕ ਰਵਾਇਤ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਘਰ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਚੰਗਾ ਸ਼ਗਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਖੜੇ ਆਪਣੇ ਦਿਉਰ, ਜੇਠਾਂ ਨੂੰ ਵੰਗਾਂ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਦੇਣ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਰੀ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਸੱਜੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੋਂ ਸਪੈਸ਼ਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੂਰਮਾ, ਰੰਗਲੀ ਦਾਤਣ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਪਰਾਂਦੇ ਵੀ ਖਰੀਦੇ। ਇਸ ਰੌਣਕ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਜਿਥੇ ਹਰ ਕੋਈ ਖੁਸ਼ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਥੇ ਆਪਸੀ ਨੌਕ-ਝੋਕ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵੀ ਹੋਰ ਗੂੜੇ ਹੁੰਦੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ। ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਕਾਫੀ ਸ਼ੋਰ ਮਚਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਖਿਡੌਣਿਆ ਨਾਲ ਖੇਡ ਰਹੇ ਸਨ। ਕੁੱਝ ਬੱਚੇ ਹੋਰ ਖਿਡੌਣਿਆ ਦੀ ਜਿੱਦ ਫੜੀ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਵੀ ਸਾਰੀਆਂ ਜਣੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਲਈ ਥੋੜ੍ਹਾ ਬਹੁਤ ਖਰੀਦਣਾ ਚਾਹਿਆ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੰਗਾਂ, ਕਿਸੇ ਮੁੰਦਰੀ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਛੱਲਾ ਖਰੀਦਿਆ। ਵਾਪਸੀ ਦੌਰਾਨ ਬਾਕੀ ਲੋਕਾਂ ਵਾਂਗ ਅਸੀਂ ਵੀ ਪਕੌੜੇ ਅਤੇ ਜਲੇਬੀਆਂ ਖਰੀਦੇ ਅਤੇ ਹੱਸਦੀਆਂ ਖੇਡਦੀਆਂ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਤ ਆਈਆਂ।

ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਲੈਬ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਡਿਸਕਾਊਂਟ ਲਿਆ



ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਾਉਣਾ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਟੈਸਟ, ਦਵਾਈਆਂ, ਇੰਜੈਕਸ਼ਨ, ਥਰੇਪੀਆਂ ਆਦਿ ਬਹੁਤ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ

ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਦਸ ਲੱਖ ਤੱਕ ਦਾ ਇਲਾਜ ਫਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਵਧੀਆ

ਗੱਲ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਰਾਹਤ ਮਿਲੇਗੀ। ਮੈਂ ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਇਥੇ ਥਰੇਪੀ ਲਈ ਦਵਾਈ ਅਤੇ ਪੈਂਟ ਡਾਟਾ ਸਕੇਨ ਲਈ ਲੰਬੀ ਵੇਟਿੰਗ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਲਾਜ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਥਰੇਪੀ ਲਈ ਸਤੰਬਰ 24 ‘ਚ ਮੈਂ ਜਰਮਨ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਰਾਹੀਂ ਦੋ ਲੱਖ ਅਠਾਈ ਹਜ਼ਾਰ ਸੱਤ ਸੌ ਚੁਰਾਸੀ ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਵਾਈ ਮੰਗਵਾਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵੰਬਰ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ. ਵਲੋਂ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਦੀ ਉਹੋ ਦਵਾਈ ਉਪਲੱਭਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਥਰੇਪੀ ਹੋ ਗਈ। ਅਗਲੀ ਥਰੇਪੀ ਲਈ ਜੂਨ 25 ਤੱਕ ਦਵਾਈ ਨਾ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਗੈਪ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੈਂਟ ਡਾਟਾ ਸਕੇਨ ਕਰਾ ਕੇ ਅਗਲੇ ਟਰੀਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਇਸ ਟੈਸਟ ਲਈ ਵੀ ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ. ਵਿੱਚ ਲੰਬੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਪੈਣੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਬਾਹਰੋਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲੈਬ ਤੋਂ ਇਹ ਸਕੈਨ ਕਰਾਉਣਾ ਪਿਆ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਥੋਂ ਜਨਵਰੀ 25 ‘ਚ ਸਕੇਨ ਕਰਾਇਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਉਸੇ ਲੈਬ ਤੋਂ ਫਿਰ ਸਕੈਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਲੈ ਲਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰੇਟ ਡਿਸਕਾਊਂਟ ਕਰਕੇ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਦੱਸਿਆਂ। ਮੈਂ ਜਦੋਂ ਪਿਛਲੇ ਵਾਰ ਦੇ ਰੇਟ ਅਠਾਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਨੇ ਪੁੱਛ ਕੇ ਰੇਟ ਦੱਸਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ। ਥੋੜੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਅਠਾਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ‘ਚ ਹੀ ਕਰਨ ਦਾ ਮੈਸੇਜ਼ ਆ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਨਿਸਚਿਤ ਦਿਨ ਲੈਬ ਤੇ ਗਿਆਂ ਤਾਂ ਕਾਊਂਟਰ ਤੇ ਬੈਠੇ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਨੇ ਫਾਰਮ ਭਰ ਕੇ 27500 ਰੁ: ਭਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਮੈਸੇਜ਼ ਦਿਖਾਇਆ ਤਾਂ ਉਹ ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ ਗੱਲ ਕਰ ਵਾਪਿਸ ਆ ਅਠਾਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਭਰਾਉਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਰ ਮੈਂ ਇਸ ਵੱਡੇ ਅੰਤਰ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਿਹਾਂ ਕਿ ਆਮ ਲੋਕ ਤਾਂ ਮੰਗੇ ਪੈਸੇ ਭਰਾ ਹੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਣਗੇ, ਜੇ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਵੀ ਪੂਰ ਹੀ ਭਰਵਾ ਦੇਂਦੇ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 9500 ਸੌ ਦਾ ਡਿਸਕਾਊਂਟ ਦੇਣਾ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾ ਹੋਣਾ ਲੁੱਟ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਏਨਾ ਮਹਿੰਗਾ ਇਲਾਜ ਕਰਾਉਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਸ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਟੈਸਟਾਂ ਦੇ ਰੇਟ ‘ਚ ਇਹ ਵੱਡੇ ਫਰਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੀ ਤਾਂ ਵੱਖਰਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਰੇਟ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਕਾਰਨ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ‘ਚ ਅਮੀਰ ਬਣਨ ਦੇ ਰਸਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅਖੀਰੀ ਸਮੇਂ ‘ਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਜ਼ਰੂਰ ਫਿਟਲਾਨੂਤਾਂ ਦੇਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਾਰਾ ਪੈਸਾ ਛੱਡ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਹੱਥ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਨਾਮ ਦਾ ਇਹ ਲੋਕ ਘਾਣ ਕਰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਐਨਾ ਧੋਖਾ ਕਰਨਾ ਡਾਕਟਰੀ ਪੇਸ਼ੇ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਹੀ ਹੈ। ਭਾਈ ਕਨ੍ਹਈਆ ਦੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਇਹ ਲੋਕ ਵਿਚਾਰਦੇ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਏਨੀ ਕਮਾਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੁਣ ਦੱਸੋ ਕਿ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਿਵੇਂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਈ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਹਨ ਪਰ ਲੈਬ ਟੈਸਟਾਂ ਦੇ ਰੇਟ ਸਰਕਾਰੀ ਰੇਟਾਂ ਤੋਂ ਕਈ ਗੁਣਾਂ ਵੱਧ ਹੋਣਾ ਜਨਤਾ ਦੀ ਲੁੱਟ ਕਰਨ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਐਨੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਪ੍ਰਿੰਟ ਕਰਨ ਲਈ ਆਗਿਆ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਸਲ ਕੀਮਤ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਅੰਨ੍ਹੀ ਲੁੱਟ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਕਿ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਟੈਸਟਾਂ ਦੇ ਰੇਟਾਂ ਬਾਰੇ ਕਿਵੇਂ ਪੜਤਾਲ ਕਰੇ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਡਿਸਕਾਊਂਟ ਲਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਡਿਸਕਾਊਂਟ ਦੁਕਾਨ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਰੀਜ਼ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਾਰੇ ਵਰਤਾਰੇ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੋ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਦਵਾਈਆਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਉੱਪਰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਈ ਲਾਗਤ ਨਾਲੋਂ ਕਿੰਨਾ ਵੱਧ ਰੇਟ ਪ੍ਰਿੰਟ ਕਰਨਾ ਹੈ ਇਹ ਤਹਿ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕੋਈ ਕੰਪਨੀ ਇਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਮਾਨਤਾ / ਲਾਇਸੈਂਸ ਕੈਂਸਲ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਵੱਲ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਦਵਾਈਆਂ, ਟੈਸਟਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਡਾਕਟਰੀ ਸ਼ਾਜੇ-ਸਮਾਨ ਦੇ ਰੇਟਾਂ ਉੱਪਰ ਨਿਯੰਤਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਉਠਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਲੋੜਵੰਦਾਂ,ਗਰੀਬ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੱਦਦ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਰੰਜਨਾ ਰਾਣੀ।



ਇਕ ਪਾਸੇ ਜਿੱਥੇ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਲੜਕੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ

ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਰੰਜਨਾ ਰਾਣੀ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਉਪਲੱਬਧੀਆਂ ਹਾਸਲ ਕਰ ਕੇ ਲੜਕੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ‘ਚ ਘੱਟ ਨਹੀਂ, ਦੀ ਗੱਲ ਸੱਚ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਹੋਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਡਾਣ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਆਸਮਾਨ ਦੂਰ ਨਹੀਂ, ਇਹੀ ਗੱਲ ਸਿੱਧ ਕਰ ਦਿਖਾਈ ਹੈ ਰੰਜਨਾ ਰਾਣੀ ਨੇ। ਰੰਜਨਾ ਰਾਣੀ ਦਾ ਜਨਮ ਪਿਤਾ ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਸ਼ੀਲਾ ਰਾਣੀ ਦੇ ਘਰ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ 06-07-1975 ਨੂੰ ਹੋਇਆ। ਰੰਜਨਾ ਰਾਣੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਮਾਜਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਸਮਾਜਸੇਵਾ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਰਹੀ ਹੈ।ਹਰ ਸਮੇਂ ਗ਼ਰੀਬ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਕਰਨਾ ਰੰਜਨਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੋਕ ਹੀ ਬਣ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ।ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਰੰਜਨਾ ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਰੰਜਨਾ ਰਾਣੀ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਪਾਰਸਰਾਮਪੁਰ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਬਤੌਰ ਈ.ਟੀ.ਟੀ ਅਧਿਆਪਕਾ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾ ਰਹੀ ਹੈ।ਰੰਜਨਾ ਰਾਣੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਡੂੰਘੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੋੜਵੰਦ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਰੰਜਨਾ ਰਾਣੀ ਵੱਲੋਂ ਮੁਫ਼ਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕੋਲੋਂ ਉਹ ਚੀਜ਼ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਹਈਆ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।ਰੰਜਨਾ ਰਾਣੀ ਦੁਆਰਾ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਲਾਂ ਅਤੇ ਹੁਨਰ ਨੂੰ ਪਹਿਚਾਨਣ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਰੁਚੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।ਰੰਜਨਾ ਰਾਣੀ ਜੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਸਮੇਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ, ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ, ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ, ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਨ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਿਖਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਰੰਜਨਾ ਰਾਣੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀ ਕਰਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।ਰੰਜਨਾ ਰਾਣੀ ਹਰ ਵੀਕਐਂਡ ਤੇ ਗ਼ਰੀਬ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ, ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗ਼ ਦਾ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉੱਜਵਲ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ।ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਮਾਹਵਾਰੀ ਦੀ ਸਫਾਈ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਗਰਮ ਕਦਮ ਵੀ ਚੁੱਕ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਸਸ਼ਕਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੈਮੀਨਾਰ ਲਗਾ ਕੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੰਭਾਲ, ਪੋਸ਼ਣ ਸੰਬੰਧੀ ਸਿੱਖਿਆ, ਅਤੇ ਮਾਹਵਾਰੀ ਦੀ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਰੰਜਨਾ ਰਾਣੀ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਪੂਰਨ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਤਜ਼ਰਬਿਆਂ ਨੇ ਰੰਜਨਾ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਰ ਤੇ ਅਮੀਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।ਹਰੇਕ ਤਜ਼ਰਬੇ ਦੇ ਨਾਲ ਰੰਜਨਾ ਰਾਣੀ ਆਪਣੀ ਕੀਮਤੀ ਸੂਝ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਹੁਨਰ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕੰਮ ਰਹੀ ਹੈ।ਸਾਲ 2015 ਵਿੱਚ ਰੰਜਨਾ ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ ਰਾਜਪੁਰਾ ਵੱਲੋਂ ਬੈਸਟ ਟੀਚਰ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।2016 ਵਿੱਚ ਰੇਟਰੀ ਕਲੱਬ ਰਾਜਪੁਰਾ ਵੱਲੋਂ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਰੰਜਨਾ ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਹੋਣਾ ਵਕਤ ਦੀ ਮੁੱਖ ਲੋੜ – ਤਰਕਸ਼ੀਲ

ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਦੇ ਖੇਹ -ਮਾਸਟਰ ਪਰਮ ਵੇਦ



ਅਜ ਦਾ ਯੁੱਗ ਵਿਗਿਆਨ/ਕੰਮਪਿਊਟਰ ਦਾ ਯੁੱਗ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵੀ ਮਸਨੂਦੀ ਬੁੱਧੀ (ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ)ਦਾ ਯੁੱਗ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਸੋਚ ਦੀ ਥਾਂ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵੀ ਆਮ ਗਲ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨਕ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲੋਂ ਨਾਲ ਇਸ ਸਮੇਂ



ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵੀ ਵਧ ਫੁੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਵਿਗਿਆਨ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਆਏ ਦਿਨ ਨਵੀਂਆਂ ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੋਜਾਂ ਦਾ ਪਸਾਰਾ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸੋਚਣ ਢੰਗ ਵਿਗਿਆਨਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ।ਇੱਥੇ ਤਾਂ ਜੱਜ ਤਕ ਵੀ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੋਰਨੀ ਮੋਰ ਦੇ ਹੰਝੂਆਂ ਨਾਲ ਗਰਭਵਤੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਰੋਨਾ ਤਾਲੀ ਬਾਲੀ ਖੜਕਾਉਣਾ ਨਾਲ ਡਰ ਕੇ ਭਜ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੀਡੀਏ ਰਾਹੀਂ ਬਾਬਿਆਂ, ਤਾਂਤਰਿਕਾਂ, ਜੋਤਸ਼ੀਆਂ, ਪੁੰਛਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਰਾਤ ਦਿਨ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸ ਫੈਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਬੱਚਾ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਉਹ ਘਰ ਤਾਂਤਰਿਕਾਂ, ਅਖੌਤੀ ਸਿਆਣਿਆਂ ਤੇ ਪੁੰਛਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕੋਈ ਤਾਂਤਰਿਕ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦੇਵੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਬਲੀ ਦੇਣ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਬੱਚਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਸੱਚ ਮੰਨ ਕੇ,ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੀ ਛੋਟਾ ਬੱਚਾ ਹਨੇਰੇ ਸਵੇਰੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਕਤਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਬਦਕਿਸਮਤ ਬੱਚਾ ਤੁਹਾਡੇ ਨੇੜੇ ਤੇੜੇ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ, ਤੁਹਾਡਾ ਜਾਂ ਮੇਰਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਤਾਂਤਰਿਕ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਜੇਲ੍ਹ ਹੋ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵੀ ਅੰਦਰ ਹੋ ਜਾਵੇ ਪਰ ਅਭਾਗੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਉਹ ਬੱਚਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਕੇਵਲ ਸਾਲਾਂ ਬੱਧੀ ਸੋਗ ਹੀ ਪੱਲੇ ਪੈਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਸੱਲ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਚੀਸ ਦਿੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਆਮ ਵਾਪਰਦੇ ਹਨ।ਜਿਸ ਘਰ ਦਾ ਚਿਰਾਗ ਬੁਝ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਕੇ ਦੇਖੋ। ਬਠਿੰਡਾ ਨੇੜਲੇ ਕੋਟਵੱਤਾ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਔਲਾਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਅਖੌਤੀ ਸਿਆਣਿਆਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਬਲੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ।ਅਖੌਤੀ ਸਿਆਣੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਬਲੀ ਦੇਣ ਉਪਰੰਤ ਬੱਚਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਮਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਿਉਂਦੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਮੁਹੱਲੇ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਦੇ ਘਰ ਵਾਸੀ ਰੋਟੀਆਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸਨ,ਕਦੇ ਕਦੇ ਛੋਟੇ ਰੋੜੇ ਵੀ ਆ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਦੁਖੀ ਔਰਤ ਇੱਕ ਤਾਂਤਰਿਕ ਕੋਲ ਜਾ ਪਹੁੰਚੀ। ਤਾਂਤਰਿਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਫੀਸ ਲੈ ਕੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਗਲੀ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਦੀ ਮੋਟੀ ਗੁਆਂਢਣ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦੁਖੀ ਔਰਤ ਨੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਤਿੰਨ ਘਰ ਛੱਡ ਕੇ ਮੋਟੀ ਗੁਆਂਢਣ ਔਰਤ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਰਨ ਤਕ ਦੀਆਂ ਗਾਲ਼ਾਂ ਦੇਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀਆਂ।ਅੰਦਰੋਂ ਔਰਤ ਨਿਕਲੀ ਅਤੇ ਬੜੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਸੁਟਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਜਦ ਪੀੜਤ ਔਰਤ ਮੰਨਣ ਤੇ ਹੀ ਨਾ ਆਵੇ ਤਾਂ ਅਖੀਰ ਦੁਖੀ ਔਰਤ ਨੇ ਦੂਜੀ ਔਰਤ ਦੀ ਗੁੱਤ ਫੜ ਲਈ ਅਤੇ ਛੱਡ ਛੁੜਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੋਵੇਂ ਗੁੱਤਮ ਗੁੱਤੀ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਤਾਂਤਰਿਕ ਤੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਦੋ ਗੁਆਂਢੀ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੈਰ ਪੈ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਵਿਖੇ ਅੱਜ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ -ਵੀਹ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਬੱਚੇ ਦੇ ਨੌਂਹ ਵਿਚ ਚੋਰ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬਾਬੇ ਨੇ ਦੋ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੜਾਈ ਪਵਾ ਦਿੱਤੀ। ਜਦੋਂ ਬਿਨਾ ਕਾਰਣ ਗਲ ਪਈ ਲੜਾਈ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਪੰਜਾਬ ਇਕਾਈ ਸੰਗਰੂਰ ਕੋਲ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਗੱਲ ਰੱਖੀ ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਤਹਿਕਾਤ ਕਰਕੇ ਬਾਬੇ ਕੋਲੋਂ ਮਾਫ਼ੀ ਮੰਗਵਾਈ ਤੇ ਲਏ ਪੈਸੇ ਵਾਪਸ ਕਰਵਾਏ ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਵਧੇ ਸ਼ਿਕਵੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ।ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਗਲ ਹੈ ਕਿ ਝਾਰਖੰਡ ਵਿਖੇ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਲੋਕ ਇੱਕ ਮਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਥੋਟੀ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਤੋੜ ਕੇ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ ਘਾਟ ਲੈ ਗਏ। ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਡੈਂਟਾਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੁਣ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮਾੜੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਹਨ।ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਜੁਲਾਈ ਮਹੀਨੇ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਪੂਰਨੀਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਟੇਟਗਾਮਾ ਵਿਖੇ ਘਰ ਦੇ ਪੰਜ ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਡੈਂਟ ਕਹਿ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਤੋਂ ਹੀਣੇ ਅਖੌਤੀ ਸਿਆਣਿਆਂ ਦੇ ਭਰਮਜਾਲ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਕਸਰ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ, ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਡੈਂਟਾਂ/ ਚੂੜੇਲਾਂ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਔਰਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਫ਼ਰਤ, ਨਿਰਾਦਰੀ, ਭੇਦਭਾਵ ਕਰਕੇ ਓਝਿਆਂ/ ਤਾਂਤਰਿਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਡੈਂਟ ਗ਼ਰਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਵਿਗਿਆਨਕ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ,ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਲੋਕ ਤਾਂਤਰਿਕਾਂ/ ਓਝਿਆਂ ਦੀ ਕਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੱਚ ਮੰਨ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਹੀ ਬਿਮਾਰ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਤਾਂਤਰਿਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹਵਸ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾਇਆ, ਕਈਆਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁੱਖ ਦਲਿਦਰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਸਾਰੇ ਟੱਬਰ ਨੂੰ ਬੇਹੋਸ਼ ਕਰਕੇ ਸਭ ਕੁੱਝ ਲੁੱਟ ਕੇ ਲੈ ਗਏ। ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਤਾਂਤਰਿਕ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਵਾਸਤੂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ, ਪੌੜੀਆਂ ਜਾਂ ਰਸੋਈਆਂ ਗਲਤ ਦਿਸ਼ਾ ਦਸ ਕੇ ਤੁੜਵਾਈਆਂ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਦੇ ਪਾਖੰਡ ਜਾਂ ਪਾਖੰਡਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਲੁੱਟ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਧਾਰਮਿਕ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਸਥਾ ਤੇ ਸੱਟ ਵੱਜਣਾ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਖੰਡ ਦਾ ਪਰਦਾ ਫਾਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਕੋਰਟਾਂ ਵਿਚ ਕੇਸ ਚਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰ ਦਾਭੋਲਕਰ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹਿਆ। ਧਾਰਮਿਕ ਕੱਟੜ ਪੰਥ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਦਾਭੋਲਕਰ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਧਰਮ ਵਿਰੋਧੀ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਕਾਮਰੇਡ ਪਨਸਾਰੇ , ਐਮ ਐਮ ਕਲਬੁਰਜੀ ਅਤੇ ਲੇਖਿਕਾ ਗੌਰੀ ਲੰਕੇਸ਼ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ।ਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਲਈ, ਰਾਜ ਸੱਤਾ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਹਿਮ ਭਰਮ, ਰੂੜੀਵਾਦੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਕੱਢ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਲਾਈਲੱਗਤਾ, ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦੇ ਹਨ੍ਹੇਰੇ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਦੇ ਉਜਾਲੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ,ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਵਕਤ ਦੀ ਮੁੱਖ ਲੋੜ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਅਪਣਾਓ, ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦਾ ਹਨੇਰਾ ਭਜਾਓ।